SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1500

av Per-Arne Håkansson m.fl. (S)

Motverkande av stranderosionen vid Skånes kuster

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ökade möjligheter till statliga insatser för att motverka stranderosionen i Skåne och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av ett stärkt samhällsskydd mot översvämningar till följd av stigande havsnivåer och extrema väderhändelser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt FN:s klimatpanel IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) höjs havsytan för närvarande cirka 3,2 mm per år. SMHI:s klimatanalys för Skåne län beräknar att extremvattenståndet (100 års återkomsttid) år 2100 kommer att uppgå till 2,6 m över nuvarande havsyta vid norra delen av Öresund. Detta är en höjning med cirka en meter jämfört med nutida extremvattenstånd. Stränder, värdefull natur, människors bostäder och viktiga samhällsfunktioner riskerar att påverkas av översvämning och erosion. Skåne har ett utsatt läge där landskapet till stor del är omringat av kust och är ett lågt liggande landskap i förhållande till övriga Sverige vilket bidrar till en ökad risk för översvämning. Även om insatser och åtgärder sker kontinuerligt är behovet av ökade insatser för att säkerställa en trygg boende- och

livsmiljö längs utsatta delar av strand linjen av stor vikt. Länsstyrelserna i Skåne och Halland, Statens geotekniska institut (SGI) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) bildar det som kallas Regional kustsamverkan i Skåne/Halland för att i tät dialog med kustkommunerna i Skåne och Halland stärka statens möjlighet att hantera en stigande havsnivå. Ett regionalt projekt där satellitbilder används för att följa plötsliga förändringar av kustlinjen längs Hallands och Skånes kuster har initierats. Satellitbilderna kan till skillnad från flygbilder ge en snabbare och bättre bild av de förändringar som sker. I Skåne och Halland har särskilt utsatta kustområden kartlagts. Det handlar bl.a. om Åhus vid Hanöbukten samt vissa delar av Öresundskusten i närheten av Helsingborg. Utsatta delar är Ystad, Skanör och Falsterbo samt Skälderviken och Klitterhusstranden vid Ängelholm. Ett skäl till att Skåne är så pass utsatt för stranderosion är att kusten på de flesta håll är uppbyggd av lösa sediment, vilka lätt kan eroderas av vågorna. SGU har tagit fram ett detaljerat underlag för Skåne och Hallandskusten med syftet att beskriva geologiska för hållanden och erosionsförhållanden samt bedöma känslighet för erosion. I Skåne har Ystads kommun för första gången i Sverige utfört strandfodring i stor skala. I plan- och bygglagen anges att bebyggelse ska planeras efter markens beskaffenhet och människors säkerhet och hälsa. Det betyder bland annat att eventuell risk för stranderosion ska beaktas vid lokalisering av bebyggelse och infrastruktur. Det är dock ett faktum att befintlig bebyggelse har funnits på platsen sedan decennier tillbaka. Samverkan och samarbete mellan kommuner, länsstyrelser och andra statliga myndigheter samt regioner är av stor vikt för en hållbar utveckling i de utsatta områdena. Regeringen tillsatte 2024 en utredning för att effektivisera det lokala klimatanpassningsarbetet och tydliggöra ansvarsfördelning samt finansieringsmodeller för att effektivisera det lokala klimatanpassningsarbetet. Den nationella strategin för klimatanpassning har reviderats. Det krävs uppföljning och beredskap för handling. I samarbetsorganet Sveriges klimatkommuner ingår en rad skånska kommuner som medlemmar, så även Region Skåne. I detta arbete betonas vikten av att involvera kommuner i klimatarbetet genom ett klimatpolitiskt ramverk. Längs Skånes och Hallands stränder är erosion ett problem på många håll och situationen kan antas bli värre med en stigande havsyta. Det finns ett behov av att se över ökade möjligheter till statliga insatser för att motverka stranderosionen samt ett utökat samhällsskydd vid ökande vattenflöde.

Per-Arne Håkansson (S)

Ewa Pihl Krabbe (S) *Adrian Magnusson (S)*